

Structural Relationships between Personality Traits and Marital Satisfaction with the Mediation of Loneliness in Women and Men Referring to Counseling Centers in Ilam City

Leili Tardest¹, Shahram Mami^{2*}, Vahid Ahmadi³, Arash Nademi⁴

1- PhD Student in General Psychology, Department of Psychology, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Psychology, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran.

3- Assistant Professor, Department of Psychology, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran.

4- Assistant Professor, Department of Statistics, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran.

Corresponding author: Shahram Mami, Assistant Professor, Department of Psychology, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran.

Email: shahram.mami@yahoo.com

Received: 23 May 2023

Accepted: 27 Aug 2023

Abstract

Introduction: Personality traits and loneliness are among the factors affecting marital satisfaction. The present study aimed to determine the structural relationships between personality traits and marital satisfaction with the mediation of loneliness in women and men referring to counseling centers in Ilam City.

Methods: The research method was descriptive-correlational and the statistical population of this study included all women and men who referred to family counseling centers in Ilam City in 2019 with complaints of marital problems, 320 of whom were selected by non-random and convenience sampling method from among them. To collect data "The demographic Questionnaire", "NEO Five-Factor Inventory", "ENRICH Marital Satisfaction Scale" and "The University of California Loneliness Scale" was used. The validity of the instruments was measured using content validity by a qualitative method and reliability using the internal consistency method by calculating Cronbach's alpha coefficient. The collected data were analyzed in SPSS .24 and Amos. 24.

Results: There is a negative and significant correlation between neuroticism ($P=0.001$, $\beta=0.116$) and loneliness ($P=0.001$, $\beta=0.258$) with marital satisfaction and there is a positive and significant correlation between agreeableness ($P=0.001$, $\beta=0.327$) and conscientiousness ($P=0.008$, $\beta=0.185$) with marital satisfaction. There is a negative and significant correlation between neuroticism and marital satisfaction with the mediation of loneliness ($P=0.016$, $\beta=-0.079$) and there is a positive and significant correlation between agreeableness ($P=0.017$, $\beta=0.074$) and conscientiousness ($P=0.038$, $\beta=0.059$) with marital satisfaction with the mediation of loneliness.

Conclusions: There are structural direct and indirect relationships between the personality traits of neuroticism, agreeableness and conscientiousness with marital satisfaction with the mediation of loneliness. Therefore, it is suggested that couples and family therapists, in counseling and couple therapy, to increase marital satisfaction, should also pay attention to people's personality manifestations and feelings of loneliness caused by it.

Keywords: Loneliness, Marital Satisfaction, Personality.

روابط ساختاری بین ویژگی‌های شخصیتی با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی در زنان و مردان مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر ایلام

لیلی تردست^۱، شهرام مامی^{۲*}، وحید احمدی^۳، آرش نادمی^۴

۱- دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران.

۲- استادیار، گروه روانشناسی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران.

۳- استادیار، گروه روانشناسی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران.

۴- استادیار، گروه آمار، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران.

نویسنده مسئول: شهرام مامی، استادیار، گروه روانشناسی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران.
ایمیل: shahram.mami@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۶/۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۳/۲

چکیده

مقدمه: ویژگی‌های شخصیتی و تنهایی از جمله عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی هستند. هدف پژوهش حاضر تعیین روابط ساختاری بین ویژگی‌های شخصیت با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی در زنان و مردان مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر ایلام بود.

روش کار: روش پژوهش توصیفی-همبستگی و جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی زنان و مردان مراجعه کننده به شکایت مشکلات زناشویی به مراکز مشاوره خانواده در شهر ایلام در سال ۱۳۹۹ بودند که ۳۲۰ تن به روش نمونه گیری غیرتصادفی و در دسترس از میان آن‌ها انتخاب شدند. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه جمعیت شناختی، "سیاهه پنج عاملی نئو" (NEO Five-Factor Inventory)، "مقیاس رضایت زناشویی انریچ" (ENRICH Marital Satisfaction Scale) و "مقیاس تنهایی دانشگاه کالیفرنیا" (UCLA Loneliness Scale) استفاده شد. روایی ابزارها با استفاده از روایی محتوا به روش کیفی و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ اندازه گیری شد. تحلیل داده‌های جمع آوری شده در نرم افزارهای اس پی اس اس نسخه ۲۴ و آموس نسخه ۲۴ انجام شد.

یافته‌ها: بین روان رنجوری ($\beta = -0/116, P = 0/001$) و تنهایی ($\beta = -0/258, P = 0/001$) با رضایت زناشویی همبستگی منفی و معنادار و بین توافق پذیری ($\beta = 0/327, P = 0/001$) و وظیفه شناسی ($\beta = 0/185, P = 0/008$) با رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. بین روان رنجوری با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی همبستگی منفی و معنادار ($\beta = -0/079, P = 0/016$) و بین توافق پذیری ($\beta = 0/074, P = 0/017$) و وظیفه شناسی ($\beta = 0/059, P = 0/038$) با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد.

نتیجه گیری: بین ویژگی‌های شخصیتی روان رنجوری، توافق پذیری و وظیفه شناسی با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی همبستگی مستقیم و غیرمستقیم ساختاری وجود دارد. لذا به متخصصان زوج درمانگر و خانواده درمانگر پیشنهاد می شود، در مشاوره و زوج درمانی جهت افزایش رضایت زناشویی، بر تظاهرات شخصیتی افراد و احساس تنهایی ناشی از آن نیز توجه کنند.

کلیدواژه‌ها: تنهایی، رضایت زناشویی، شخصیت.

مقدمه

خانواده سنگ بنای بزرگ جامعه بشری به شمار می رود که در پایداری روابط اجتماعی و رشد هر یک از اعضای آن، دارای نقش اساسی است (۱). ازدواج یک رابطه اساسی بین زن و مرد است و انتخاب شریک زناشویی و قرارداد ازدواج، یک دستاورد فردی و نقطه عطف بلوغ محسوب می شوند. انتخاب شریک زناشویی یکی از چالش برانگیزترین تصمیمات در زندگی شخصی هر کسی است (۲). ازدواج توأم با رضایت زناشویی، سنگ زیربنای عملکرد اثربخش خانواده است (۳). با وجود چالش های موجود و سنجش رضایت زناشویی، اصطلاح رضایت زناشویی با اصطلاحاتی نظیر سازگاری، شادمانی و به عنوان شاخصی برای بررسی کیفیت زندگی زناشویی به طور جایگزین به کار رفته است. رضایت زناشویی به عنوان ارزیابی هیجانی-شناختی و ذهنی فرد از رابطه زناشویی اش، مورد ملاحظه قرار می گیرد (۳). رضایت زناشویی را می توان انطباق بین انتظارات فرد از زندگی زناشویی با تجربیات او در زندگی و یا به عبارتی دیگر، انطباق بین وضعیت موجود و وضعیت مورد انتظار تعریف کرد (۴). رضایت زناشویی بر بسیاری از ابعاد زندگی فردی و اجتماعی تأثیر می گذارد. ازدواج یکی از مهم ترین عوامل محافظت کننده بهزیستی ذهنی افراد است. برای بسیاری از افراد، روابط آن ها با همسر یا شریک زندگی، از جمله مهم ترین روابط میان فردی در طول زندگی شان است. بنابراین، کیفیت این روابط عامل مهمی در سلامت روانی افراد است. مشکلات در روابط میان فردی به ویژه مشکلات با شدت زیاد و یا مزمن، تنش زا هستند (۵). بنابراین، شناسایی عوامل مرتبط و تأثیرگذار بر رضایت زناشویی از ضرورت و اهمیت ویژه ای برخوردار است. «الگوهای اقتصادی ازدواج» (Economic Models of Marriage) چنین بیان داشته اند که افراد همسرانی را انتخاب می کنند که حداکثر سود را از ازدواج شان ببرند و به رضایت زناشویی دست یابند و در این میان متغیرهای فردی از جمله عوامل تأثیرگذار مهم است (۶). شخصیت (personality) از جمله متغیرهای فردی است که به طور مستقیم و به عنوان عاملی تأثیرگذار بر فرآیند زناشویی زوج ها اثر دارد. شخصیت یک فرد انواع معین و متفاوتی از واکنش ها را از طرف مقابل فرامی خواند و بالطبع رضایت زناشویی و میزان سازگاری آن ها را متأثر می سازد (۷). Lavee & Ben-Ari (۸) معتقدند که تأثیر شخصیت بر

روابط زناشویی به ۲ شکل صورت می گیرد: تأثیر فردی و تأثیر دوجانبه. در تأثیر فردی، ویژگی های شخصیتی فرد بر رضایتمندی خود وی از روابط زناشویی تأثیر می گذارد و در تأثیر دوجانبه، ویژگی های همسر بر رضایتمندی زناشویی فرد تأثیر می گذارد، بنابراین، یکی از مهم ترین متغیرهای مؤثر در ازدواج و روابط زناشویی ویژگی های شخصیتی است. ویژگی های شخصیتی در تمام زمینه های زندگی و روابط اجتماعی انسان جلوه گر می شود و در مسئله پراهمیتی چون ازدواج، سازگاری زوج ها و رضایت، آن ها را تحت تأثیر قرار می دهد (۹). ابعادی که «الگوی پنج عاملی شخصیت» (Five-Factor Model of Personality) را دربرمی گیرد عبارتند از: روان رنجوری، برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی (۱۰). روان رنجوری با تمایل به تجربه مکرر هیجان های منفی، برون گرایی با تمایل به تجربه مکرر هیجان های مثبت و راحتی در برقراری روابط با دیگران، گشودگی به تجربه با کنجکاوی ذهنی و علاقه به عقاید و باورهای جدید، توافق پذیری با تمایل به داشتن روابط بین فردی غیرمتعارض و وظیفه شناسی با توانایی به تعویق انداختن رضایت فوری در جهت برنامه ریزی بلند مدت، تصمیم گیری های منطقی و تعهد و پایبندی مشخص می شود (۱۱). در همین راستا، نتایج پژوهش ها حاکی از تأثیر ویژگی های شخصیتی بر رضایت، سازگاری و کیفیت زناشویی دارد. نتایج حاصل از پژوهش خادمی و همکاران (۱۲) نشان داد روان رنجوری و برون گرایی، با رضایت زناشویی رابطه دارد و روان رنجوری به شکل منفی بر روابط زوجین و رضایت زناشویی تأثیرگذار است. در مقابل برون گرایی، رابطه مثبتی با رضایت زناشویی زوجین و گشودگی به تجربه را به دنبال داشت. چهره و همکاران (۱۳) نتیجه گرفتند که از میان ویژگی های شخصیتی روان رنجوری به صورت منفی و وظیفه شناسی به صورت مثبت رضایت زناشویی را تحت تأثیر قرار می دهند و بنابراین، تعیین ابعاد مختلف شخصیتی افراد بر اساس «الگوی پنج عاملی شخصیت» در برنامه های مشاوره پیش از ازدواج برای افزایش هر چه بیشتر استحکام ازدواج و خانواده ضروری به نظر می رسد. Batista da Costa & Pereira Mosmann (۱۴) پژوهشی را با هدف تعیین اثرات ویژگی های شخصیتی هر یک از زوجین بر سازگاری زناشویی یکدیگر انجام دادند. نتایج حاکی از همبستگی منفی روان رنجوری با سازگاری

لیلی تردست و همکاران

که ازدواج محافظت کننده است یا برعکس ایجادکننده تنهایی است و تنهایی به نوبه خود بر میزان رضایت زناشویی که افراد تجربه می کنند، تأثیر می گذارد (۲۳). در همین راستا، در پژوهش پاک خصال و همکاران (۲۴) نتایج نشان داد عدم حمایت عاطفی از سوی همسر و احساس تنهایی و عدم رضایت از زندگی زناشویی منجر به کاهش ارتباطات همسران در خانواده و نهایتاً تعارض های زناشویی می شود. محمودپور و همکاران (۲۵) در پژوهشی نشان دادند احساس تنهایی میانجیگر رابطه دزدگی زناشویی با گرایش به طلاق است.

با در نظر گرفتن نقشی که روابط زناشویی می تواند بر مفهوم بهداشت روانی داشته باشد، شناسایی عوامل مؤثر در ثبات و رضایتمندی زناشویی، اقدام مهمی در حیطه روابط زوج به شمار می آید. آثار روانی- اجتماعی ناسازگاری ها و اختلاف زوج ها با یکدیگر چه به طلاق بینجامد و چه به صورت فرسایشی، کشمکش های طاقت فرسایی را به بار آورد و هم برای زوج ها و هم برای فرزندان آن ها به صورت مشکلات سلامت روانی و جسمانی بروز می کند و ضربات مهلکی بر جامعه وارد می آورد (۲۶). با افزایش آمار طلاق و با در نظر گرفتن صدمات جبران ناپذیر آن در رابطه با کارکرد خانواده، شناخت عوامل مؤثر در روابط زناشویی، مدیریت آن به عنوان پایه استحکام بخش زندگی خانوادگی، یکی از روش های درخور توجه در حل مشکلات زوجین است. شناخت این عوامل به زوجین یاری می رساند تا با آشنایی با این عوامل به ایجاد، تقویت و یا اصلاح متغیرها پرداخته و به رضایت زناشویی دست یابند (۲۰). پژوهش های موجود حاکی از رابطه ویژگی های شخصیتی و تنهایی با رضایت زناشویی است و مروری بر پژوهش ها نشان می دهد که ویژگی های شخصیتی نیز از جمله عوامل دخیل در حالات احساسی و هیجانی افراد نظیر احساس تنهایی است. با این حال، پژوهشی که به بررسی روابط ساختاری ویژگی های شخصیتی با رضایت زناشویی با میانجیگری دیگر عوامل روانی- هیجانی نظیر احساس تنهایی پرداخته باشد، یافت نشد و در این زمینه خلاء پژوهشی مشاهده می شود. بنابراین، هدف پژوهش حاضر تعیین روابط ساختاری بین ویژگی های شخصیتی با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی در زنان و مردان مراجعه کننده به مراکز شهر ایلام بود.

زناشویی زوجین بود. لذا ویژگی های شخصیتی برون گرایی و وظیفه شناسی با رضایت زناشویی همبستگی دارد (۱۵). بعلاوه، ویژگی های شخصیتی وظیفه شناسی و روان رنجوری نقش بیش تری در پیش بینی رضایت زناشویی دارند (۱۶).

علاوه بر رضایت زناشویی، طبق نتایجی که از پژوهش Wang & Dong (۱۷) حاصل شد ویژگی ها شخصیتی نظیر روان رنجوری ممکن است تأثیر اساسی بر ادراک و مقابله با تنهایی نیز داشته باشد. Chen و همکاران (۱۸) در همین راستا، عنوان داشتند که شخصیت یک نظام روانشناختی و رفتاری است که تمایلات و ویژگی های منحصر به فرد فعالیت های رفتاری فردی را به طور درونی محدود و تعیین می کند و از این رو ممکن است هر کدام از ویژگی های شخصیتی به نوبه خود با تنهایی ارتباط داشته باشند. Buecker و همکاران (۱۹) در پژوهشی نشان دادند که افراد روان رنجور رفتارهای ناکارآمد بیشتری را از خود نشان می دهند و به همین دلیل نیز از تنهایی بیشتری در رنج هستند.

علاوه بر این، موسوی و محرمی (۲۰) از نتایج مطالعه خود نتیجه گرفتند افرادی که تنهایی بیشتری را تجربه می کنند؛ از رضایت زناشویی کمتری برخوردار می شوند و بر این اساس امکان خیانت زناشویی در این افراد بیشتر می شود. تنهایی را حالتی در نظر می گیرند که در آن فرد فقدان روابط با دیگران را ادراک یا تجربه می کند و شامل عناصر اصلی و مهمی مانند احساس نامطلوب فقدان یا از دست دادن همدم، جنبه های ناخوشایند و منفی روابط از دست رفته و از دست دادن سطح کیفی روابط با دیگری است (۲۱). Baumeister & Leary (۲۲) در «فرضیه تعلق» (belongingness hypothesis) مطرح کردند که انسان ها انگیزه فراگیری برای شکل دهی و حفظ حداقل مقداری از روابط بین فردی قابل توجه و پایدار و مثبت را دارند و برآورده نشدن نیازهای تعلق ممکن است منجر به احساس انزوای اجتماعی، بیگانگی و تنهایی شود. بنابراین، احساس تعلق نه تنها پیش درآمدی برای پیوند اجتماعی است، بلکه حائلی در برابر تنهایی است.

ازدواج به عنوان یک موقعیت اجتماعی، یکی از قوی ترین عوامل محافظت کننده در برابر تنهایی در بزرگسالان است. با این حال احساس تنهایی در افراد متأهل نیز امری متداول است، بنابراین، کیفیت ازدواج امری تعیین کننده خواهد بود

روش کار

روش پژوهش توصیفی-همبستگی و جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی زنان و مردان مراجعه کننده با شکایت مشکلات زناشویی به مراکز مشاوره خانواده در شهر ایلام در سال ۱۳۹۹ بودند. با توجه به تعداد ۷ نشانگر «indicator» شامل ویژگی های شخصیتی (روان رنجوری، برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی)، تنهایی و رضایت زناشویی در الگوی مفهومی که به ازای هر نشانگر ۴۶ شرکت کننده پیشنهاد شده است (۲۷) تعداد نمونه در مطالعه حاضر ۳۲۲ تن برآورد شد که به روش نمونه گیری غیرتصادفی و در دسترس انتخاب شدند و پس از ریزش نمونه تعداد آن ها به ۳۲۰ تن رسید. به ازای هر نشانگر تعداد زیادی (۴۶ تن) شرکت کننده در نظر گرفته شد تا تعداد نمونه بزرگ به دست بیاید.

معیارهای ورود به پژوهش دارا بودن حداقل ۵ سال سابقه زندگی مشترک به دلیل اینکه زوجینی باید انتخاب می شدند که حداقل یک فرزند داشته باشند، شکایت اولیه مشکلات زناشویی در پرونده مراجعه کننده، داشتن حداقل یک فرزند (به دلیل اینکه یکی از مؤلفه های «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» در مورد فرزند/فرزندان است) و حداکثر ۳ فرزند، حداقل اختلاف سنی ۳ سال و حداکثر ۱۰ سال، حداقل مدرک دیپلم برای پاسخگویی به پرسشنامه ها و سن ۲۵ تا ۴۵ سال و معیارهای خروج از مطالعه شامل سابقه ابتلا به مشکلات روانی و دریافت روان درمانی و داروهای روان پزشکی که با بررسی پرونده مراجعه کنندگان مشخص شد و پرکردن ناقص پرسشنامه و منصرف شدن از شرکت در پژوهش بود.

ابزارهای مورد استفاده در پژوهش حاضر به شرح زیر بودند:

پرسشنامه جمعیت شناختی شامل جنسیت، سن، وضعیت تحصیلات، اشتغال و تعداد فرزندان بود.

«سیاهه پنج عاملی نئو» (NEO Five-Factor Inventory) توسط Costa & McCrae در اوکراین در سال ۱۹۹۸ ساخته شده شامل ۶۰ عبارت است که ۵ مؤلفه روان رنجوری (neuroticism) شامل ۱۲ عبارت با عبارت های ۱، ۶، ۱۱، ۱۶، ۲۱، ۲۶، ۳۱، ۳۶، ۴۱، ۴۶، ۵۱، ۵۶؛ برون گرایی (extraversion) شامل ۱۲ عبارت با عبارت های ۲، ۷، ۱۲، ۱۷، ۲۲، ۲۷، ۳۲، ۳۷، ۴۲، ۴۷، ۵۲، ۵۷؛ گشودگی به تجربه (openness to experience) شامل ۱۲ عبارت با عبارت های ۳، ۸، ۱۳، ۱۸، ۲۳، ۲۸، ۳۳، ۳۸، ۴۳، ۴۸، ۵۳، ۵۸؛ توافق پذیری

(agreeableness) شامل ۱۲ عبارت با عبارت های ۴، ۹، ۱۴، ۱۹، ۲۴، ۲۹، ۳۴، ۳۹، ۴۴، ۴۹، ۵۴، ۵۹ و وظیفه شناسی (conscientiousness) شامل ۱۲ عبارت با عبارت های ۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰، ۲۵، ۳۰، ۳۵، ۴۰، ۴۵، ۵۰، ۵۵، ۶۰ می باشد. پاسخ ها را در یک طیف لیکرت ۵ درجه ای از کاملاً مخالفم= صفر؛ مخالفم= ۱؛ نظری ندارم= ۲؛ موافقم= ۳؛ تا کاملاً موافقم= ۴ مورد ارزیابی قرار می دهد. عبارت های ۱، ۳، ۸، ۹، ۱۲، ۱۴، ۱۵، ۱۸، ۲۳، ۲۴، ۲۷، ۲۹، ۳۰، ۳۳، ۳۸، ۳۹، ۴۲، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۸، ۵۴، ۵۵، ۵۷ به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. حداقل نمره در این ابزار برای هر مولفه صفر و حداکثر نمره ۴۸ است و نمره بالاتر در هر مولفه به معنای سطح بالاتری از آن صفت و ویژگی است (۲۸). در پژوهش McCrae و همکاران (۲۹) روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «سیاهه پنج عاملی نئو» بر روی نمونه ای شامل ۵۰۰ تن نوجوان آمریکایی بررسی و نتایج ۵ عامل را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه فوق، برای هریک از عامل های روان رنجوری، برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۸۹، ۰/۸۷، ۰/۹۱ و ۰/۹۴ گزارش شد. Vassend & Skronidal (۳۰) روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «سیاهه پنج عاملی نئو» بر روی نمونه ای شامل ۹۶۱ تن از مردم عادی کشور نروژ بررسی و نتایج ۵ عامل را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه فوق برای هریک از عامل های روان رنجوری، برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۹۳، ۰/۶۸، ۰/۸۷، ۰/۶۰ و ۰/۶۵ گزارش شد.

در پژوهش زارعی و همکاران (۳۱) روایی سازه به روش روایی همگرا «سیاهه پنج عاملی نئو» بر روی نمونه ای شامل ۲۴۰ تن از دانشجویان دانشگاه هرمزگان با «مقیاس رابطه» (Relationship Scale) در دامنه ای از ۰/۱۱ تا ۰/۲۹ و ضریب ثبات به روش بازآزمایی با فاصله زمانی ۲ هفته در نمونه فوق، ۰/۸۶ تا ۰/۹۰ گزارش شده است. در پژوهش ازخوش و عسگری (۳۲) روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «سیاهه پنج عاملی نئو» بر روی نمونه ای شامل ۱۶۳۹ تن از مردم عادی شهر تهران بررسی و نتایج ۵ عامل را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه فوق، در دامنه ای از ۰/۵۲ تا ۰/۸۲ گزارش شد.

لیلی تردست و همکاران

به روش روایی همگرا «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» با «مقیاس رضایت زناشویی کانزاس» (Kansas Marital Satisfaction Scale) بر روی نمونه ای شامل ۳۰۰ تن از مردم عادی شهر رفسنجان، برابر با ۰/۴۰ و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه فوق، ۰/۷۴ گزارش شد. در پژوهش پورمیدانی و همکاران (۳۷) روایی سازه به روش روایی همگرا «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» با «سیاهه سبک زندگی ارتقادهنده سلامتی» (Health Promoting Life Style Inventory) بر روی نمونه ای شامل دانشجویان متأهل دانشگاه های شهر اصفهان، در دامنه ای از ۰/۱۲ تا ۰/۴۷ و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه فوق ۰/۸۹ گزارش شد.

«مقیاس تنهایی دانشگاه کالیفرنیا» (UCLA Loneliness Scale) توسط Russell در آمریکا در سال ۱۹۹۶ ساخته شده و شامل ۲۰ عبارت است که ۳ زیر مقیاس عدم ارتباط خانواده (lack of family communication) با عبارت های ۲، ۴، ۹، ۱۲، ۱۶ و ۱۸، عدم ارتباط با دوستان (lack of communication with friends) با عبارت های ۱، ۳، ۵، ۱۰، ۱۱، ۱۵ و ۱۹ و نشانه های تنهایی عاطفی (emotional loneliness signs) با عبارت های ۶، ۷، ۸، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۷ و ۲۰ را در یک طیف لیکرت ۴ درجه ای از هرگز= ۱، به ندرت= ۲، گاهی= ۳ و همیشه= ۴ مورد ارزیابی قرار می دهد. عبارت های شماره ۱، ۵، ۶، ۹، ۱۰، ۱۵، ۱۶، ۱۹ و ۲۰ به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. حداقل نمره در این ابزار ۲۰ و حداکثر نمره ۸۰ است. در این ابزار نمره ۲۰ تا ۴۰ تنهایی خفیف، ۴۱ تا ۶۰ تنهایی متوسط و ۶۱ تا ۸۰ تنهایی شدید را نشان می دهد (۳۸).

در پژوهش McWhirter (۳۹) روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «مقیاس تنهایی دانشگاه کالیفرنیا» بر روی نمونه ای شامل ۶۳۱ تن دانشجوی آمریکایی بررسی و نتایج ۳ عامل را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه فوق، ۰/۹۴ گزارش شد. در پژوهش Hughes و همکاران (۴۰) روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «مقیاس تنهایی دانشگاه کالیفرنیا» بر روی نمونه ای شامل ۱۲۵۵ تن از مردم عادی اسپانیا بررسی و نتایج ۳ عامل را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه فوق، ۰/۹۱ گزارش شد.

«مقیاس رضایت زناشویی انریچ» (ENRICH Marital Satisfaction Scale) توسط Fowers & Olson (۳۳) در آمریکا در سال ۱۹۹۳ ساخته شده و شامل ۴۷ عبارت و ۱۲ زیرمقیاس شامل تحریف آرمانی (idealistic distortion) با عبارت های ۳، ۱۷، رضایت زناشویی (marital satisfaction) با عبارت های ۱، ۲، ۶، ۱۴، ۲۷، ۳۴، مسائل شخصیتی (personality issues) با عبارت های ۴، ۲۲، ۴۰، ارتباط (communication) با عبارت های ۱۳، ۲۳، ۳۲، ۴۱، حل تعارض (conflict resolution) با عبارت های ۷، ۲۴، ۳۳، ۴۲، مدیریت مالی (financial management) با عبارت های ۸، ۱۵، ۱۶، ۲۵ فعالیت های اوقات فراغت (leisure activities) با عبارت های ۹، ۲۶، ۳۱، ۳۵، ۴۳، روابط جنسی (sexual relationship) با عبارت های ۱۰، ۳۶، ۴۴، ازدواج و فرزندان (children and parenting) با عبارت های ۱۱، ۱۹، ۲۸، ۳۷، ۴۵، بستگان و دوستان (family and friends) با عبارت های ۲۰، ۲۹، ۳۸، ۴۶، نقش های مساوات گرایانه (egalitarian roles) با عبارت های ۵، ۱۲، ۱۸ و جهت گیری مذهبی (religious Orientation) با عبارت های ۲۱، ۳۰، ۳۹، ۴۷ را در یک طیف ۵ درجه ای لیکرت از کاملاً مخالف= ۱، مخالف= ۲، نه موافق و نه مخالف= ۳، موافق= ۴ تا کاملاً موافق= ۵ مورد ارزیابی قرار می دهد. عبارت های شماره ۴، ۶، ۸، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۵، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۵، ۴۶ و ۴۷ به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. حداقل نمره در این ابزار ۴۷ و حداکثر نمره ۲۳۵ است. نمره ۴۷ تا ۹۴ به معنای رضایت زناشویی پایین، نمره ۹۵ تا ۱۴۱ به معنای رضایت زناشویی متوسط و نمره ۱۴۲ تا ۲۳۵ به معنای رضایت زناشویی بالا است.

در پژوهش Wadsby (۳۴) روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» بر روی نمونه ای شامل ۱۴۲ زوج از مردم عادی سوئد بررسی و نتایج ۱۲ عامل را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه فوق، در دامنه ای از ۰/۶۹ تا ۰/۹۷ گزارش شد. در پژوهش Nunes و همکاران (۳۵) روایی سازه به روش روایی همگرا «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» بر روی نمونه ای شامل ۲۰۵ تن از مردم عادی پرتغال با «سیاهه اتحاد والدینی» (Parenting Alliance Inventory) برابر با ۰/۵۵ و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه فوق، ۰/۸۷ گزارش شد. در پژوهش عرب علیدوستی و همکاران (۳۶) روایی سازه

در پژوهش بحیرایی و همکاران (۴۱) روایی سازه به روش روایی همگرا «مقیاس تنهایی دانشگاه کالیفرنیا» با «شاخص تنهایی» (Loneliness Index) روی ۴۲۰ دانشجوی دانشگاه های شهر تهران، برابر با ۰/۵۵ و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق ۰/۸۸ گزارش شد. در پژوهش نادری و همکاران (۴۲) روایی سازه به روش روایی همگرا «مقیاس تنهایی دانشگاه کالیفرنیا» روی ۲۷۸ تن دانش آموز مقطع متوسطه استان گلستان با «مقیاس خودپنداره راجرز» (Rogers Self-Concept Scale) برابر با ۰/۲۸ و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق ۰/۷۹ گزارش شد.

در پژوهش حاضر روایی محتوا به روش کیفی «سیاه پنج عاملی نئو»، «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» و «مقیاس تنهایی دانشگاه کالیفرنیا» برای تمام عبارت ها مورد تأیید ۵ تن از مدرسین روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام قرار گرفت. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ ابزارها بر روی ۳۲۰ تن از زنان و مردانی که در پژوهش حاضر شرکت داشتند، برای مؤلفه های روان رنجوری، برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی «سیاه پنج عاملی نئو»، «پرسشنامه زوجی انریچ» و «مقیاس تنهایی کالیفرنیا» به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۷۱، ۰/۷۲، ۰/۷۵، ۰/۷۹ و ۰/۷۴ به دست آمد.

برای جمع آوری داده ها، ابتدا مجوز از دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام و مراکز مشاوره خانواده دریافت شد. سپس با زنان و مردان داوطلب جهت شرکت در پژوهش تماس گرفته و اهداف پژوهش به طور کامل بیان شد. سپس بررسی معیارهای ورود و خروج از پژوهش و رضایت آگاهانه کتبی برای پژوهشگر ارسال شد. پس از بررسی مشخصات جمعیت شناختی، پرسشنامه ها به صورت برخط در سایت <https://www.digisurvey.net> آماده و از طریق پیامک برای شرکت کنندگان ارسال شد. تکمیل پرسشنامه ها ۴۵ دقیقه زمان می برد. در این پژوهش اصول اخلاقی پژوهش از جمله رازداری، محرمانه ماندن و حریم خصوصی افراد رعایت خواهد شد و به شرکت کننده ها اطمینان داده شد که شرکت در پژوهش هیچ گونه آسیب احتمالی برای شرکت کنندگان نداشته است.

برای تحلیل داده ها از روش های آمار توصیفی از جمله میانگین و انحراف معیار و روش الگوی معادلات ساختاری

به شرط برقراری پیش فرض های معادلات ساختاری استفاده شد. پیش فرض های نرمال بودن و نرمال بودن توزیع چند متغیری با استفاده از چولگی (skewness)، کشیدگی (kurtosis) و فاصله مهلنوبایس (Mahalanobis distance) و عدم وجود رابطه همخطی (alignment) در بین متغیرهای پیش بین با استفاده از ضریب تحمل (distance tolerance) و تورم واریانس (variance inflation) بررسی شد. برای آزمون برآزش الگوی معادلات ساختاری از شاخص های نیکویی برآزش مجذور کای (Chi Square) با مقدار احتمال بزرگتر از ۰/۰۵؛ مجذور کای هنجارشده (Normed Chi Square) با نقطه برش کوچکتر از ۳؛ ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب (Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)) با نقطه برش کوچکتر از ۰/۰۸؛ شاخص نکویی برآزش (Goodness of Fit Index (GFI)) با نقطه برش کوچکتر از ۰/۹۵؛ شاخص تعدیل شده برآزندگی (Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)) با نقطه برش بزرگتر از ۰/۹۰ و شاخص نکویی تطبیقی (Comparative Fit Index (CFI)) با نقطه برش کوچک تر از ۰/۹۵ استفاده شد. داده ها با نرم افزارهای اس پی اس نسخه ۲۴ و آموس نسخه ۲۴ و روش برآورد بیشینه احتمال (Maximum Likelihood) تحلیل شد.

یافته ها

در پژوهش حاضر ۱۵۹ مرد (۴۸/۶۸ درصد) و ۱۶۱ زن (۵۱/۳۲ درصد) شرکت داشتند. در پژوهش حاضر ۴۱ تن (۱۲/۸۱ درصد) از شرکت کنندگان در پژوهش در طبقه سنی ۲۵ تا ۳۰ سال، ۶۰ تن (۱۸/۷۵ درصد) در طبقه سنی ۳۱ تا ۳۵ سال، ۱۰۱ تن (۳۱/۵۶ درصد) در طبقه سنی ۳۶ تا ۴۰ سال، ۱۱۷ تن (۳۶/۵۷ درصد) در طبقه سنی ۴۱ تا ۴۵ سال قرار داشتند. لازم به ذکر است میانگین سنی شرکت کنندگان، ۴۰/۶۷ و انحراف معیار آن ۹/۰۵ بود. ۱۰۲ تن (۳۱/۸۸ درصد) از شرکت کنندگان تحصیلات دیپلم، ۸۰ تن (۲۵/۰۰ درصد) تحصیلات کاردانی، ۱۰۴ تن (۳۲/۵۰ درصد) تحصیلات کارشناسی و ۳۴ تن (۱۰/۶۲ درصد) تحصیلات کارشناسی ارشد و بالاتر داشتند. ۲۵۹ تن (۸۰/۹۴ درصد) از شرکت کنندگان در پژوهش حاضر شاغل و ۶۱ تن (۱۹/۰۶ درصد) غیر شاغل بودند. از میان زنان و مردان شرکت کننده در پژوهش حاضر ۱۷۸ تن (۵۵/۶۳ درصد) ۱ فرزند، ۱۲۱ تن (۳۷/۸۱ درصد) ۲ فرزند و ۲۱ تن (۶/۵۶ درصد) ۳ فرزند

لیلی تردست و همکاران

داشتند. رضایت زناشویی را در زنان و مردان مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر ایلام نشان می دهد. جدول ۱ همبستگی بین ویژگی های شخصیتی، تنهایی و

جدول ۱: ماتریس همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱. روان رنجوری	-						
۲. برون گرایی	۰/۲۲۹**	-					
۳. گشودگی به تجربه	۰/۲۱۵**	۰/۴۰۵**	-				
۴. توافق پذیری	۰/۱۴۳**	-۰/۱۰۱	۰/۲۲۷**	-			
۵. وظیفه شناسی	۰/۱۸۶**	۰/۰۶۸	۰/۱۷۷**	۰/۴۶۹**	-		
۶. تنهایی	۰/۱۶۳**	-۰/۱۸۵**	-۰/۱۸۲**	-۰/۰۵۹	-۰/۲۵۱**	-	
۷. رضایت زناشویی	-۰/۱۶۴**	۰/۰۰۶	۰/۰۰۹	۰/۵۸۰**	۰/۳۴۱**	-۰/۳۲۲	-

*P<۰/۰۵, **P<۰/۰۱

همبستگی مثبت و معنادار وجود داشت ($P<۰/۰۱$). بین تنهایی با رضایت زناشویی همبستگی منفی و معنادار وجود داشت ($P<۰/۰۱$).

جدول ۲ شاخص های برازش الگوی ساختاری پیش بینی رضایت زناشویی براساس داده های استاندارد را نشان می دهد.

جدول ۱ نشان می دهد بین تنهایی با ویژگی شخصیتی روان رنجوری همبستگی مثبت و با ویژگی های شخصیتی برون گرایی، گشودگی به تجربه و وظیفه شناسی همبستگی منفی و معنادار وجود داشت ($P<۰/۰۱$). بین رضایت زناشویی با ویژگی شخصیتی روان رنجوری همبستگی منفی و با ویژگی های شخصیتی توافق پذیری و وظیفه شناسی

جدول ۲: شاخص های برازش الگوی ساختاری

شاخص های برازندگی	الگوی ساختاری
مجذور کای	۱۹۵/۲
مجذور کای هنجار شده	۱/۹۴۰
شاخص نکویی برازش	۰/۹۷۹
شاخص تعدیل شده برازندگی	۰/۹۳۳
شاخص برازندگی تطبیقی	۰/۹۶۱
ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب	۰/۰۶۲

جدول ۳ ضرایب مسیر مستقیم و غیرمستقیم بین ویژگی های شخصیتی، تنهایی و رضایت زناشویی را براساس برآورد اثر استاندارد و غیراستاندارد نشان می دهد.

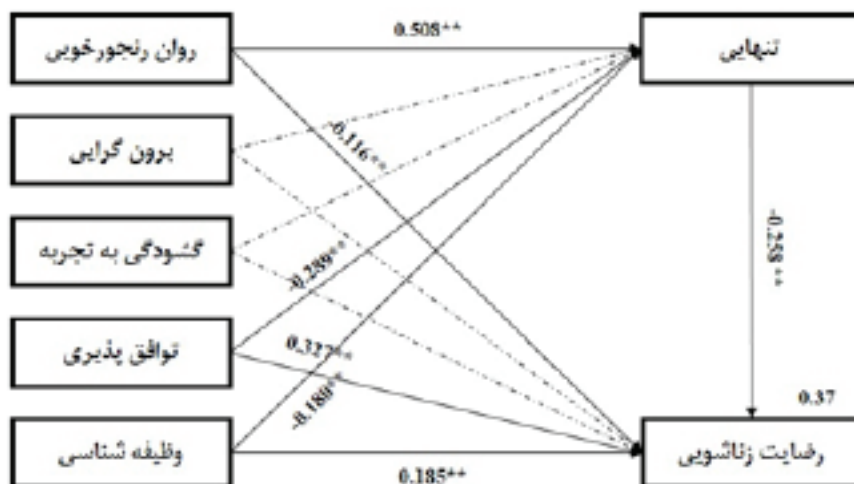
جدول ۲ نشان می دهد الگوی ساختاری روابط بین ویژگی های شخصیتی با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی در زنان و مردان مراجعه کننده به مراکز شهر ایلام با داده های گردآوری شده برازش داشت.

جدول ۳: ضرایب مسیر مستقیم و غیرمستقیم

مقدار احتمال	برآورد اثر استاندارد شده	خطای معیار	برآورد اثر استاندارد نشده	متغیر پیش بین
۰/۰۰۱	-۰/۲۵۸	۰/۰۶۰	-۰/۳۹۶	تنهایی - رضایت زناشویی
۰/۰۰۳	-۰/۱۱۶	۰/۰۹۰	-۰/۲۵۵	روان رنجوری - رضایت زناشویی
۰/۱۳۸	۰/۰۶۲	۰/۰۷۴	۰/۱۰۹	برون گرایی - رضایت زناشویی
۰/۸۷۱	۰/۰۰۵	۰/۱۰۰	۰/۰۰۹	گشودگی به تجربه - رضایت زناشویی
۰/۰۰۱	۰/۳۲۷	۰/۰۸۵	۰/۱۰۵	توافق پذیری - رضایت زناشویی
۰/۰۰۱	۰/۱۸۵	۰/۰۵۶	۰/۲۷۲	وظیفه شناسی - رضایت زناشویی
۰/۰۰۱	-۰/۵۰۸	۰/۱۰۶	-۰/۹۷۲	روان رنجوری - تنهایی
۰/۰۵۳	-۰/۱۴۰	۰/۰۸۶	-۰/۰۱۹	برون گرایی - تنهایی
۰/۰۵۳	-۰/۱۳۹	۰/۰۸۵	-۰/۰۵۶	گشودگی به تجربه - تنهایی
۰/۰۰۱	-۰/۲۸۹	۰/۰۶۲	-۰/۳۸۹	توافق پذیری - تنهایی
۰/۰۰۱	-۰/۱۸۰	۰/۰۵۰	-۰/۱۷۸	وظیفه شناسی - تنهایی
۰/۰۱۶	-۰/۰۷۹	۰/۰۲۴	۰/۱۶۷	روان رنجوری - تنهایی - رضایت زناشویی
۰/۱۲۱	۰/۰۳۶	۰/۰۳۶	-۰/۰۵۶	برون گرایی - تنهایی - رضایت زناشویی
۰/۱۲۳	۰/۰۳۵	۰/۰۱۵	۰/۰۱۰	گشودگی به تجربه - تنهایی - رضایت زناشویی
۰/۰۱۷	-۰/۰۷۴	۰/۰۵۳	-۰/۱۴۴	توافق پذیری - تنهایی - رضایت زناشویی
۰/۰۳۸	۰/۰۵۹	۰/۰۱۰	-۰/۰۲۶	وظیفه شناسی - تنهایی - رضایت زناشویی

همبستگی منفی و معنادار وجود دارد. بین تنهایی با رضایت زناشویی همبستگی منفی وجود دارد ($\beta = -0.258, P = 0.001$). بین ویژگی شخصیتی روان رنجوری با رضایت زناشویی با میانجیگری احساس تنهایی همبستگی منفی و معنادار ($\beta = -0.079, P = 0.016$) و بین ویژگیهای شخصیتی توافق پذیری ($\beta = 0.074, P = 0.017$) و وظیفه شناسی ($\beta = 0.038, P = 0.059$) با رضایت زناشویی با میانجیگری احساس تنهایی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد.

جدول ۳ نشان می دهد بین ویژگی های شخصیتی روان رنجوری ($\beta = -0.116, P = 0.001$) با رضایت زناشویی همبستگی منفی، توافق پذیری ($\beta = 0.327, P = 0.001$) و وظیفه شناسی ($\beta = 0.185, P = 0.008$) با رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. بین ویژگی های شخصیتی روان رنجوری ($\beta = 0.508, P = 0.014$) با تنهایی همبستگی مثبت و معنادار، توافق پذیری ($\beta = 0.019, P = 0.001$) و وظیفه شناسی ($\beta = -0.180, P = 0.008$) با تنهایی

شکل ۱: الگوی ساختاری ضرایب مسیر بین متغیرهای پژوهش با استفاده از داده های استاندارد

لیلی تردست و همکاران

تنش‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۴۳). همسو با این نتایج، موسوی و محرمی (۲۰) نشان دادند افراد روان رنجوری که تنهایی را تجربه می‌کنند، به دلیل اینکه با انتظارات و پیش‌بینی‌های منفی وارد مسیر گفت‌وگوشنود می‌شوند و همچنین به دلیل فقدان مهارت‌های اجتماعی لازم در برقراری گفت‌وگو با همسر خود شکست می‌خورند و به همین دلیل رضایت زناشویی پایین تری را تجربه می‌کنند. Buecker و همکاران (۱۹) عنوان کردند که افراد روان رنجور، مهارت اجتماعی ناکافی دارند و به همین جهت به حاشیه رانده می‌شوند و بنابراین تنهایی، تهدیدی برای ایجاد روابط صمیمی و نزدیک با همسر محسوب می‌شود و باعث می‌شود رضایت از روابط زناشویی کاهش یابد.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین ویژگی شخصیتی توافق‌پذیری با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی همبستگی غیرمستقیم مثبت وجود دارد. این یافته با یافته‌های حاصل از پژوهش‌های Batista da Costa & Pereira Mosmann (۱۴)، Chen و همکاران (۱۸)، Buecker و همکاران (۱۹) موسوی و محرمی (۲۰)، Baumeister & Leary (۲۲)، دادو و دبیری (۲۳) و پاک خصال و همکاران (۲۴) همسو بود. در تبیین یافته حاضر می‌توان گفت همسران توافق‌پذیر ادراک‌های مثبت‌تری از یکدیگر دارند که به نوبه خود می‌تواند به رضایت مندی بیش‌تر و کاهش سرخوردگی منجر شود. دلپذیری نشان‌دهنده ویژگی‌هایی مانند: همدردی نسبت به دیگران، کمک به آن‌ها و باور به این که دیگران نیز متقابلاً کمک‌کننده هستند، است. تمایل به انطباق علایق با دیگران، همراهی و یاری کردن دیگران، از دیگر ویژگی‌های بارز افراد توافق‌پذیر است. میزان بالای دلپذیری باعث می‌شود فرد در تعاملات بین‌فردی، همچنان‌های خود را تنظیم کرده، رفتارهای ملایم‌تری از خود نشان دهد و کمتر احساس تنهایی کند. همچنین، افراد توافق‌پذیر تضادهای ناشی از روابط بین‌فردی را با سهولت بیش‌تری حل می‌کنند که این مسئله باعث کاهش فراوانی و شدت رفتارهای تعاملی منفی و تنهایی می‌شود. بنابراین، افزایش همکاری و سازگاری میان زوجین حمایت بیش‌تری را برای هر فرد از جانب همسرش ایجاد می‌کند و فاصله عاطفی میان زوجین را کم‌تر می‌سازد (۴۵). افراد توافق‌جو، افرادی سازش‌یافته هستند که از تمایلات قوی تری در روابط بین‌فردی برخوردارند و در نتیجه افرادی کمک‌کننده هستند و در نتیجه با دارا بودن

شکل ۱ الگوی ساختاری ضرایب مسیر بین متغیرهای پژوهش با استفاده از داده‌های استاندارد را نشان می‌دهد. همچنان که شکل ۱ نشان می‌دهد مجذور همبستگی‌های چندگانه برای رضایت زناشویی که بر روی آن درج شده برابر با ۰/۳۷ بود، این موضوع نشان می‌دهد که ۳۷ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تغییرات در نمره‌های روان-رنجوری، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی و تنهایی تبیین می‌کند.

بحث

هدف پژوهش حاضر تعیین روابط ساختاری بین ویژگی‌های شخصیت با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی در زنان و مردان مراجعه‌کننده به مراکز شهر ایلام بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین ویژگی شخصیتی روان رنجوری با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی همبستگی غیرمستقیم منفی وجود دارد. این یافته با یافته‌های حاصل از پژوهش‌های خامی و همکاران (۱۲)، چهره و همکاران (۱۳)، Batista da Costa & Pereira Mosmann (۱۴)، Claxton و همکاران (۱۶)، Chen و همکاران (۱۸)، Buecker و همکاران (۱۹) موسوی و محرمی (۲۰)، Baumeister & Leary (۲۲)، دادو و دبیری (۲۳) و پاک خصال و همکاران (۲۴) همسو بود. در تبیین یافته حاضر می‌توان گفت هیجان‌های منفی و مخربی که افراد روان رنجور تجربه می‌کنند، در سازگاری فرد روان رنجور با محیط اثر گذارند و از آنجا که این افراد دارای باورهای غیرمنطقی، قدرت کم در کنترل تکانه و درجه انطباق ضعیف تری با دیگران هستند. نگرش و خودارزیابی‌های منفی نسبت به خود دارند و توانایی کنار آمدن با موقعیت‌های فشارزا و بحرانی را ندارند و نمی‌توانند هیجان‌های خود را تحت کنترل و مدیریت قرار دهند (۴۳). روان رنجورخویی با سبک‌های مقابله‌ای و الگوهای ارتباطی ناکارآمد مانند سرزنش و ملامت، گله و شکایت زوجین از همدیگر، خصومت، واکنش و گوشه‌گیری مرتبط است که باعث می‌شود این افراد برای حل اختلافات خود در تعامل‌های زناشویی شان راهبرد مناسبی به کار نگیرند و با فرار و اجتناب از مشکلات به سستی روابط خود دامن بزنند (۴۴). از لحاظ بین‌فردی، افراد روان رنجور چون نسبت به دیگران بی‌اعتماد و بدبین هستند، کمتر از حمایت دیگران بهره‌مند می‌شوند و بیشتر احساس تنهایی می‌کنند که این نیز، خود توانایی کنار آمدن آن‌ها با موقعیت‌های

این ویژگی، در روابط زناشویی خود نیز ثبات بیش تری دارند و راضی ترند (۱۳).

نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین ویژگی شخصیتی وظیفه شناسی با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی همبستگی غیرمستقیم مثبت وجود دارد. این یافته با نتایج حاصل از پژوهش های چهره و همکاران (۱۳)، Batista da Costa & Pereira Mosmann (۱۴)، Schaffhuser و همکاران (۱۵)، Claxton و همکاران (۱۶)، Chen و همکاران (۱۸)، Buecker و همکاران (۱۹) موسوی و محرمی (۲۰)، Baumeister & Leary (۲۲)، دادو و دبیری (۲۳) و پاک خصال و همکاران (۲۴) همسو بود. در تبیین یافته حاضر می توان گفت تأمل و تعمق یکی از ابعاد مهم خصیصه وظیفه شناسی است. فرد وظیفه شناس با خودآگاهی و تأمل و تعمق به بررسی دقیق و همه جانبه ابعاد رابطه قبل از اقدام به هرگونه عمل پرداخته و سپس محتاطانه و هوشیارانه نسبت به رابطه متعهد می گردد (۴۶). تعهد شخصی یکی از مؤلفه های وظیفه شناسی است. این مؤلفه در زوجین با وظیفه شناس سبب می شود تلاش هدف مند برای حفظ و ثبات روابط شان نشان دهند. همچنین نگرش و ارزیابی این دسته از افراد از زندگی مشترک شان مثبت است. همچنین تعهد شخصی در زوجین وظیفه شناس بر کیفیت تعاملات رفتاری آن ها نسبت به یکدیگر اثر می گذارد (۴۷). داشتن همسری خویشان دار، قابل اعتماد و مصمم، ازدواج را مطلوب می کند (۴۸). ویژگی وظیفه شناسی موجب توان مندی افراد در اداره کردن درگیری های احتمالی ایجاد شده در رابطه می شود. همچنین در این همسران احتمال انتقاد کردن از همسر در آن ها کم تر است و در نتیجه میزان تعامل های منفی در آن ها کاهش می یابد (۱۳). همسو با این نتایج Buecker و همکاران (۱۹) عنوان داشتند رفتار مسئولانه و قابل اعتماد افراد بسیار وظیفه شناس، موجب حفظ تماس منظم با

خانواده و همسر می شود.

نتیجه گیری

نتایج نشان داد بین ویژگی های شخصیتی روان رنجوری، توافق پذیری و وظیفه شناسی با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی روابط مستقیم و غیرمستقیم ساختاری وجود دارد. لذا به متخصصان زوج درمانگر و خانواده درمانگر پیشنهاد می شود، در مشاوره و زوج درمانی جهت افزایش رضایت زناشویی، بر تظاهرات شخصیتی افراد و احساس تنهایی ناشی از آن نیز توجه کنند. این پژوهش نیز همچون سایر پژوهش ها با محدودیت هایی چون استفاده از ابزار خودگزارش دهی و استفاده از نمونه گیری غیرتصادفی و طولانی بودن پرسشنامه ها روبرو بود. لذا در تعمیم نتایج احتیاط باید صورت گیرد.

سیاسگزاری

مقاله حاضر بخشی از نتایج رساله دکتری لیلی تردست، رشته روانشناسی عمومی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، با راهنمایی آقای دکتر شهرام مامی است که در سامانه پژوهشیار دانشگاه آزاد اسلامی می باشد که به نشانی <https://ris.iau.ac.ir> با کد ۲۰۱۴۸۴۵۳۹۳۷۳۷۷۳۱۶۲۳۰۷۰۳۷ در تاریخ ۱۳۹۹/۰۶/۲۴ ثبت شده است. بدین وسیله از همه افرادی که در این پژوهش شرکت کردند، همچنین مسئولین دانشگاه آزاد اسلامی که با همکاری خود امکان این پژوهش را فراهم آوردند تشکر و قدردانی می شود.

تضاد منافع

نویسندگان مقاله حاضر هیچ گونه تضاد منافی را گزارش نکردند.

References

1. Bakhshi Mashhadloo M, Mousazadeh T, Narimani M. [Social Problem Solving on the Adaptability and Marital Satisfaction in Couples Incompatible]. Middle Eastern Journal of Disability Studies. 2018;8(1):90-98. <https://jdisabilstud.org/article-1-1140-en.pdf>
2. Abbas J, Aqeel M, Abbas J, Shaher B, A. J, Sundas J, Zhang. The moderating role of social support for marital adjustment, depression, anxiety, and stress: Evidence from Pakistani

- working and nonworking women. Journal of Affective Disorders. 2019;244(1):231-238. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165032718303082> <https://doi.org/10.1016/j.jad.2018.07.071>
3. Shokhmgar Z, Rajaei A, Beyazi M, Teimour S. [The effect of “Cognitive-Behavioral Group Therapy” on marital satisfaction in infertile women applying for IVF]. Journal of Health Promotion Management. 2020;9(4):1-11. https://jhpm.ir/browse.php?a_id=1172&sid=1&slc_

- lang=en
4. Abdi M, Asgari F. [The effectiveness of “Functional Family Therapy” on self differentiation and marital satisfaction of married students]. *Journal of Health Promotion Management*. 2021;10(4):136-147. https://jhpm.ir/browse.php?a_id=1262&sid=1&slc_lang=en
 5. Aftab R, Karbalaee Mohammad Meigouni A, Taghiloo S. [The mediating role of emotion regulation strategies in the relationship between borderline personality and conjugal violence]. *Journal of Applied Psychology*. 2014;8(32):7-27. https://apsy.sbu.ac.ir/article_96254_71faf61826b2fd2d2ac33c4a8a6c41ca.pdf
 6. Lee W-S, McKinnish T. Locus of control and marital satisfaction: Couple perspectives using Australian data. *Journal of Economic Psychology*. 2019;74(1):102205-102210. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0167487018305865> <https://doi.org/10.1016/j.joep.2019.102205>
 7. Roshannejhad N, Bayanfar F, Talepasand S. [Predicting marital adjustment among young couples based on personality traits, differentiation of self and psychological hardiness]. *Journal of Clinical Psychology*. 2019;11(1):93-107. https://jcp.semnan.ac.ir/article_3935.html?lang=en
 8. Lavee Y, Ben-Ari A. Emotional expressiveness and neuroticism: do they predict marital quality. *Journal of Family Psychology*. 2004;18(4):620-627. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15598167/> <https://doi.org/10.1037/0893-3200.18.4.620>
 9. SheikhZeineddinH, FarrokhiNA, AbbaspoorAzar Z. [Mediating role of psychological capital in the relationship between personality features with marital adjustment in students]. *Journal of Applied Psychology*. 2018;12(47):439-462. https://apsy.sbu.ac.ir/article_96705_b7fe8b8d7c7f1598483e3e83a8d62d8b.pdf
 10. South SC, Jarnecke AM, Vize CE. Sex differences in the Big Five model personality traits: A behavior genetics exploration. *Journal of Research in Personality*. 2018;74(1):158-165. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0092656618300321> <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2018.03.002>
 11. Jourdy R, Petot J-M. Relationships between personality traits and depression in the light of the “Big Five” and their different facets. *L'Évolution Psychiatrique*. 2017;82(4):e27-e37. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0014385517300920> <https://doi.org/10.1016/j.evopsy.2017.08.002>
 12. Khademi A, Valipour M, Moradzadeh Khorasani L, Neishabouri S. [Comparison of the effectiveness of three intervention methods neurofeedback, parental management training and combination therapy on reducing symptoms of conduct disorder in children]. *Journal of Applied Psychology*. 2014;8(32):95-109. https://apsy.sbu.ac.ir/article_96272_a9f57752b5f2cb5e97d5986a0b340e3d.pdf
 13. Chehreh H, OZgoli G, Abolmaali K, Nasiri M. [The relationship between personality traits and marital satisfaction based on five factors model of personality: A systematic review]. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences*. 2017;22(5):121-132. <https://bmcp psychology.biomedcentral.com/articles/10.1186/s40359-020-0383-z>
 14. Batista da Costa C, Pereira Mosmann C. Conflict resolution strategies and marital adjustment of heterosexual couples: Assessment of actor-partner interaction. *Journal of Family Issues*. 2021;42(11):2711-2731. <https://doi.org/10.1177/0192513X20986974>
 15. Schaffhuser K, Allemann M, Martin M. Personality traits and relationship satisfaction in intimate couples: Three perspectives on personality. *European Journal of Personality*. 2014;28(2):120-133. <https://psycnet.apa.org/record/2014-13266-002> <https://doi.org/10.1002/per.1948>
 16. Claxton A, O'Rourke N, Smith JZ, DeLongis A. Personality traits and marital satisfaction within enduring relationships: An intra-couple discrepancy approach. *Journal of Social and Personal Relationships*. 2012;29(3):375-396. <https://doi.org/10.1177/0265407511431183>
 17. Wang B, Dong X. The association between personality and loneliness: Findings from a community-dwelling Chinese aging population. *Gerontology & Geriatric Medicine*. 2018;4(1):1-9. <https://doi.org/10.1177/2333721418778181>
 18. Chen X, Qiu N, Chen C, Zhai L. Personality traits, loneliness, and affect among boxers. *Frontiers in Psychology*. 2021;12(1):1-7. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.609153>
 19. Buecker S, Maes M, Denissen JJA, Luhmann M. Loneliness and the big five personality traits: A

- meta-analysis. *European Journal of Personality*. 2020;34(1):8-28. <https://doi.org/10.1002/per.2229>
20. Seyed Mousavi M, Moharami J. [Alexithymia, loneliness and fear of intimacy: Predictors of attitudes toward infidelity in men]. *Contemporary Psychology Journal*. 2019;14(1):12-21. http://bjcp.ir/browse.php?a_id=1401&sid=1&slc_lang=en <https://doi.org/10.29252/bjcp.14.1.12>
 21. Rahimzadeh S, Pouretamad HR, Asgari A, Hojjat MR. [Conceptual basics of loneliness: A qualitative study]. *Developmental Psychology (Journal of Iranian Psychologists)*. 2012;8(30):123-141. https://jip.stb.iau.ir/article_512260.html?lang=en
 22. Baumeister RF, Leary MR. The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*. 1995;117(3):497-529. <https://psycnet.apa.org/record/1995-29052-001> <https://doi.org/10.1037/0033-2909.117.3.497>
 23. Dadoo P, Dabiri S. [Predicting the marital satisfaction based on marital burnout, loneliness and sexual function in married students]. *Journal of Psychological Science*. 2019;18(76):499-507. <https://psychologicalscience.ir/article-1-316-en.html>
 24. Pakkhesal A, Seyfollahi S, Mirzaee K. [The relationship between loneliness, perceived support and marital satisfaction with the use of virtual networks among couples in Tehran]. *Women's Strategic Studies*. 2020;22(87):151-173. https://www.jwss.ir/article_113890.html?lang=en
 25. Mahmoudpour A, Shiri T, Farahbakhsh K, Zolfaghri Sh. [Anticipation of divorce tendency based on marital Burnout and distress tolerance by the mediation of loneliness in female applicants for divorce]. *Counseling Culture and Psychotherapy*. 2020;11(42):121-141. https://qccpc.atu.ac.ir/article_10754.html?lang=en
 26. Nazari R, Sardaripoor M, Kakavand A, Mansobifar M. [The relationship between personality traits, marital stability, and equality perception]. *Middle Eastern Journal of Disability Studies*. 2020;10(1):73-83. <https://jdisabilstud.org/article-1-1272-en.pdf>
 27. Kline RB. *Principles and practice of structural equation modeling*: Guilford Publications; 2016. <https://www.guilford.com/books/Principles-and-Practice-of-Structural-Equation-Modeling/Rex-Kline/9781462551910>
 28. Costa PT, McCrae RR. *The NEO-PI/NEO-FFI manual supplement*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources; 1989. https://www.researchgate.net/publication/240133762_Neo-PI-R_professional_manual
 29. McCrae RR, Costa PT, Jr., Martin TA. The NEO-PI-3: A more readable revised NEO Personality Inventory. *Journal of personality assessment*. 2005;84(3):261-70. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15907162/> https://doi.org/10.1207/s15327752jpa8403_05
 30. Vassend O, Skrondal A. [Validation of the NEO Personality Inventory and the five-factor model. Can findings from exploratory and confirmatory factor analysis be reconciled?]. *European Journal of Personality*. 1997;11(2):147-166. <https://psycnet.apa.org/record/1997-06746-004> [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1099-0984\(199706\)11:2<147::AID-PER278>3.0.CO;2-E](https://doi.org/10.1002/(SICI)1099-0984(199706)11:2<147::AID-PER278>3.0.CO;2-E)
 31. Zarei E, Karami Boldaji R, Heydari H, Hossein Khanzadeh AA, Baharloo G. [Prediction of the five-factor personality traits of students based on adult attachment styles]. *Research in Cognitive and Behavioral Sciences*. 2014;4(1):167-180. https://cbs.ui.ac.ir/article_17328_en.html?lang=en
 32. Azkhosh M, Asgari A. [Five Factor Model in Iranian culture: A psychometrics analysis of NEO-Five Factor Inventory (NEO-FFI)]. *International Journal of Indian Psychology*. 2014;1(4):78-101. <https://ijip.in/articles/five-factor-model-in-iranian-culture-a-psychometrics-analysis-of-neo-five-factor-inventory-neo-ffi/> <https://doi.org/10.25215/0104.028>
 33. Fowers BJ, Olson DH. ENRICH Marital Satisfaction Scale: A brief research and clinical tool. *Journal of Family Psychology*. 1993;7(2):176-85. <https://psycnet.apa.org/record/1994-00021-001> <https://doi.org/10.1037/0893-3200.7.2.176>
 34. Wadsby M. Evaluation of the Swedish version of the ENRICH Marital Inventory. *Nordic Journal of Psychiatry*. 1998;52(5):379-388. <https://doi.org/10.1080/08039489850139409>
 35. Nunes C, Ferreira LI, Martins C, Pechorro P, Ayala-Nunes L. The ENRICH Marital Satisfaction Scale: Adaptation and psychometric

- properties among at-risk and community Portuguese parents. *Journal of Social and Personal Relationships*. 2022;39(11):3275-3295. <https://doi.org/10.1177/02654075221095052>
36. Arab Alidousti A, Nakhaee N, Khanjani N. [Reliability and validity of the Persian versions of the ENRICH Marital Satisfaction and Kansas Marital Satisfaction Scales]. *Health and Development Journal*. 2015;4(2):158-167. https://jhad.kmu.ac.ir/article_91375.html
 37. Pourmeidani S, Noori A, Shafiq SA. Relationship between life style and marital satisfaction. *Journal of Family Research*. 2015;10(3):331-344. https://jfr.sbu.ac.ir/article_96524_e0db2a3421205350792dc1292ad7bd36.pdf
 38. Russell D. UCLA Loneliness Scale (version 3): Reliability, validity, and factor structure. *Journal of Personality Assessment*. 1996;66(1):20-40. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/8576833/> https://doi.org/10.1207/s15327752jpa6601_2
 39. McWhirter BT. Factor analysis of the revised UCLA Loneliness Scale. *Current Psychology*. 1990;9(1):56-68. <https://link.springer.com/article/10.1007/bf02686768> <https://doi.org/10.1007/BF02686768>
 40. Hughes ME, Waite LJ, Hawkey LC, Cacioppo JT. A short scale for measuring loneliness in large surveys: Results from two population-based studies. *Research on Aging*. 2004;26(6):655-672. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18504506/> <https://doi.org/10.1177/0164027504268574>
 41. Bahirayi H, Delavar A, Ahadi H. Standardization of UCLA Loneliness Scale (version 3) on students attending universities in Tehran. *Applied psychology*. 2006;1(1):6-18. https://jdisabilstud.org/browse.php?a_id=1220&sid=1&slc_lang=en
 42. Naderi H, Firozadeh Pasha N, Kargar F. [Relationship between attachment style, self-conception, and loneliness]. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*. 2016;3(2):1-10. http://shenakht.muk.ac.ir/browse.php?a_id=146&sid=1&slc_lang=fa
 43. Aftab R, Bermas H, Abolmaali Alhosseini K. [The mediating role of defense mechanisms and feeling of guilt in the relationship between personality traits and dissociation experiences]. *Journal of Applied Psychological Research*. 2021;11(4):293-316. https://japr.ut.ac.ir/article_79467.html?lang=en
 44. Tolo Takmili Torabi N, Vakili P, Fattahi Andebil A. [The relationship between personality traits and marital satisfaction based on the mediation role of religious orientation]. *Journal of Applied Psychology*. 2020;14(1):99-118. https://apsy.sbu.ac.ir/article_97331.html?lang=en
 45. Kohi S, Etemadi O, Fatehizadeh M. [The relationship between personality characteristics, general health, contextual factors, and marital dissatisfaction of couples]. *Research in Cognitive and Behavioral Sciences*. 2014;4(1):71-84. https://cbs.ui.ac.ir/article_17329_en.html?lang=en
 46. Pourmohseni-Koluri F. [Gender differences in attachment style and personality traits in prediction of love styles in university students]. *Research in Cognitive and Behavioral Sciences*. 2016;6(1):17-32. https://cbs.ui.ac.ir/article_20751.html?lang=en
 47. Ahadi B. Relationship between personality and marital satisfaction. *Contemporary Psychology Journal*. 2008;2(2):31-36. http://bjcp.ir/browse.php?a_id=966&sid=1&slc_lang=en
 48. Arefi M, Mohsen Zadeh F, Ghezelbashian Z, Sadeghpour A, ShaykhEsmaili D. [Personality similarity, the big five personality and marital satisfaction]. *Family Counseling and Psychotherapy*. 2014;4(3):551-581. https://fcp.uok.ac.ir/article_9682.html?lang=en